

хід з урахуванням коефіцієнтів атигенної схожості за всією сукупністю кровегрупових факторів та наявності або відсутності у генотипах ідентичних алелів В-локусу, що сприятиме покращанню результатів традиційних методів підбору в племінних стадах молочної худоби.

УДК 636.082.12

ЗМІНА НАДОЇВ У ГОЛШТИНСЬКИХ КОРІВ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

В.О.КОЗЛОВА – к.б.н., доцент,
І.В.НАЗАРЕНКО – ст.. викл., Миколаївська ДАА,
І.С.КОСТЕНКО, Т.В.КУЧЕРЕНКО – студенти 4 курсу ЗІФ,
Херсонський ДАУ

Найбільш важливим завданням в галузі молочного скотарства є підвищення надоїв та збільшення поживних речовин в молоці. Значним резервом у створенні високопродуктивних типів молочної худоби та окремих гуртів є використання кращого світового генофонду. Найбільш вдосконалою спеціалізованою молочною породою визнана голштинська, биків-плідників якої широко використовують в більшості країн світу для схрещування з материнським гуртом місцевих порід.

Поряд з цим завозиться та використовується чистопорідне маточне поголів'я цієї породи із США, Канади, Германії, Голландії та інших країн. Ефективне їх використання дало можливість створити в деяких регіонах СНГ високопродуктивні гурти-репродуктори племінної худоби голштинської породи з річними надоями 6-7 тис. кг молока від однієї корови.

Спеціалісти одностаїні в думці про позитивний вплив голштинів на господарсько-корисні ознаки місцевої молочної худоби, але одержані в наукових дослідженнях кількісні показники ефекту схрещування коливаються в досить широкому діапазоні. Більшість авторів вказують на високу вимогливість цих тварин, а також на зниження їх продуктивності при неповноцінній годівлі. Тому, при використанні імпоротної худоби, перш за все слід визначитись в тому чи відповідають кліматичні умови та умови годівлі конкретної зони для експлуатації цієї породи.

В зв'язку з цим, метою наших досліджень було вивчення впливу кліматичних умов півдня України та конкретних умов годівлі радгоспкомбінату "Нивотрудівський" на мінливість надоїв молока чистопорідних голштинських корів, завезених з Голландії в кінці 1994 року та їх дочок на Україні. Зрівняти ці дані з характером і ступенем мінливості надоїв у їх предків в Голландії. Продуктивність тварин оцінювали за першу та другу лактації.

Результатами бонітування корів за 1995-1996 рр. в радгоспкомбінаті "Нивотрудовський" встановлено, що надої місцевої чорно-рябої породи складала в середньому 3567 кг молока за лактацію, в т.ч. за I – 3480 кг, за II – 3807 кг, за III – 3460 кг. Умови вирощування ремонтного молодняка забезпечували живу масу телиць до 18 міс. в межах 360-380 і навіть 400 кг, а первісток – 450-470 кг. Витрати кормів склали 52-65 ц корм. од. на корову на рік, для імпортованих тварин він складав 60-62 ц корм. одиниць. В послідовні роки рівень годівлі дещо знизився до 46-48 корм. ед. Повноцінність годівлі набагато нижча, ніж вона була в Голландії.

При таких умовах показники надоїв завезених тварин постійно змінювались, про що свідчать дані таблиці 1.

Таблиця 1 – Динаміка надоїв голштинських корів в умовах півдня України

Лактація	Періоди		
	1994-1995	1995-1996	1997-1998
I	6470	4840	3750
II	-	5085	3807
III	-	-	3460

За перший рік експлуатації корів в ньому господарстві (1994-1995 р.) від них одержано в середньому по 6470 кг молока за 305 днів лактації, що на 3990 кг більше ніж від їх ровесниць чорно-рябої породи. За другу лактацію ці тварини не підвищили, а зменшили надої на 1395 кг молока. В подальшому (за 1997-1998 рік) корови III та IV лактації мали надої на рівні 3480 кг молока. Первістки, які лактували в 1995-1996 роках мали надій вже на рівні 4840 кг молока, що на 1910 кг менший ніж у тих, що лактували у 1994-1995 роках. Показники надоїв дочок цих корів, що розтелились в 1994-1995 роках за I лактацію мали надій на рівні 3750 кг молока, що на 250 кг молока більше, ніж у їх чорно-рябих ровесниць. Таким чином, зі збільшенням строку експлуатації імпортованих тварин в даному господарстві, рівень їх надоїв постійно знижувався і наближався до рівня надоїв місцевої чорно-рябої породи.

Особливості зміни в надоях за I лактацію всього гурту тварин підтверджуються показниками мінливості їх у 30 піддослідних пар "матері-дочки" в яких матері лактували в Голландії, а дочки на Україні, а також у 25 пар, в яких і завезені матері і їх дочки лактували в Україні.

Таблиця 2 – Порівняльна характеристика надоїв споріднених груп корів в різних геокліматичних умовах

Споріднені групи	Кількість голів	Умови експлуатації	Надій	0	С
I лактація					
Матері	30	Голландія	6272±189	1138	6,6
Дочки	30	Україна	5929±259	1317	22,2
II лактація					
Матері	30	Голландія	7887±127	508	6,4
Дочки	30	Україна	4537±290	1416	31,2
I лактація					
Матері	25	Україна	5929±259	1317	22,2
Дочки	25	Україна	3835±181	883	23,0
II лактація					
Матері	25	Україна	4537±290	1417	31,2
Дочки	25	Україна	3746±183	895	23,9

Біометрична обробка показників продуктивності свідчить про те, що незважаючи на дуже високий рівень надсів матерів; які лактували в Голландії, коефіцієнт варіації для цього показника знаходиться на рівні 6,4-6,5% і який в наших гуртах не зустрічається. При обробці показників надоїв у їх предків (ММ та МММ) за перші дві лактації коефіцієнт варіації відповідав 5 – 11%. Це свідчить про високий генетичний потенціал та вирівняність по надоям молочних гуртів Голландії в результаті жорсткого відбору.

В умовах півдня України надої-голландських корів мали коливання в межах 22-23% за першу та 31,2% за другу лактації. Ідентичні дані мали і їх дочки, які одержані і вирощені в умовах півдня України. При цьому характер і ступінь зниження надоїв піддослідних пар (матерів – дочок) є характерним для всього імпортованого гурту тварин.

В першій рік експлуатації, при кращих умовах годівлі коефіцієнт кореляції між надоями голландських матерів та надоями їх дочок в Україні складав 0,86. Кореляційний зв'язок між надоями завезених матерів та їх домочок, одержаних на Україні за першу лактацію складав 0,38, за другу – 0,46, але він збільшився не за рахунок підвищення надоїв дочок, а за рахунок зниження надоїв матерів.

Характер зміни надоїв голландських корів, під впливом геокліматичних умов та умов годівлі, відповідає сучасним генетичним уявленням про те, що всі кількісні признаки у тварин, їх фенотип є результатом реалізації спадкових задатків в конкретних умовах зовнішнього середовища.

При зміні цих умов і, в першу чергу, умов годівлі, змінюється зовнішнє проявлення тієї ж спадковості. Тому, саме це положення слід

ставити, на перше місце при використанні кращого світового генофонду для вдосконалення місцевих порід.

УДК 636.51:636.082

ВПЛИВ МОРФОФІЗИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЯЄЦЬ НА ЇХ ІНКУБАЦІЙНІ ЯКОСТІ

Л.МІГАЛЬ – аспірант, Херсонський ДАУ

Ефективність галузі птахівництва в значній мірі обумовлена підвищенням відтворювальних якостей птиці, так як вони визначають обсяги родинних стад, кількість вирощуємого поголів'я. В цьому аспекті є важливим розробка прийомів відбору інкубаційних яєць з високими показниками заплідненості, виводимості яєць і пташенят. Одним із таких прийомів, який найбільш доступний в промислового виконанні є відбір яєць за їх масою та індексом форми. Як вказує П.П.Царенко (1989) для кожної лінії кросу птиці можна визначити їх оптимальні поєднання, виділивши класи M^- , M^0 і M^+ , відповідно мінус, модальний та клас плюс-варіант.

Виходячи з цих передумов нами вивчені оптимальні поєднання морфофізичних якостей яєць птиці перспективного кросу "Прогрес", який використовується для виробництва яєць на племптахопідприємстві ВАТ "Чорнобаївське" Білозерського району Херсонської області.

Таблиця 1 – Інкубаційні якості яєць різних класів розподілу за масою і індексом форми

Групи	Заплідненість, %	Виводимість, %	Вивід курчат, %
M^-M^-	$90,3 \pm 0,017^{***}$	$88,6 \pm 0,018^{***}$	$80,0 \pm 0,023^{***}$
M^-M^0	$92,7 \pm 0,015^{***}$	$90,3 \pm 0,017^{***}$	$83,6 \pm 0,021^{***}$
M^-M^+	$90,7 \pm 0,017^{***}$	$89,7 \pm 0,018^{***}$	$81,3 \pm 0,023^{***}$
M^0M^-	$93,3 \pm 0,015^{***}$	$90,4 \pm 0,017^{***}$	$84,3 \pm 0,021^{***}$
M^0M^0	$93,7 \pm 0,014^{***}$	$95,4 \pm 0,012^{***}$	$89,3 \pm 0,018^{***}$
M^0M^+	$92,7 \pm 0,015^{***}$	$93,5 \pm 0,014^{***}$	$86,7 \pm 0,020^{***}$
M^+M^-	$94,3 \pm 0,013^{***}$	$93,6 \pm 0,015^{***}$	$88,3 \pm 0,019^{***}$
M^+M^0	$95,0 \pm 0,013^{***}$	$93,7 \pm 0,014^{***}$	$89,0 \pm 0,018^{***}$
M^+M^+	$95,3 \pm 0,012^{***}$	$93,0 \pm 0,015^{***}$	$88,7 \pm 0,018^{***}$
Контрольна	$91,7 \pm 0,016$	$90,9 \pm 0,017$	$83,3 \pm 0,022$

Дослідженнями встановлено, що найбільш високі показники інкубаційних якостей мали яйця з індексом форми 73-77 %. Виводимість яєць в цих класах становила M^-M^0 – 90,3 % - серед дрібних яєць, серед середні яєць M^0M^0 – 95,4 % і серед крупних яєць M^+M^0 – 93,7 %. В